

Alle livsforsikringsselskaper
og pensjonskasser

VÅR REFERANSE 10/9619	DERES REFERANSE	UNNTATT OFFENTLIGHET	DATO 26.11.2013
--------------------------	-----------------	----------------------	--------------------

Behov for økte avsetninger i kollektiv pensjonsforsikring som følge av avtagende dødelighet

Finanstilsynet viser til brev av 8. mars 2013 til alle livsforsikringsselskaper og pensjonskasser om nytt dødelighetsgrunnlag i kollektiv pensjonsforsikring (K2013), der det redegjøres for hvilke forutsetninger som skal benyttes ved fastsettelse av nytt dødelighetsgrunnlag i kollektiv pensjonsforsikring. Det er lagt til grunn at dødelighetsgrunnlaget skal innføres med virkning senest fra 1. januar 2014. Det vises også til tidligere brev til pensjonsinnretningene om behovet for å øke premiereserven i kollektiv pensjonsforsikring.

Oppreservering for å ivareta levealdersrisikoen pensjonsinnretningene har påtatt seg

En hovedbestemmelse i forsikringsvirksomhetsloven av 10. juni 2005 er at det skal være tilstrekkelige forsikringsmessige avsetninger til enhver tid for å sikre foreliggende forsikringsforpliktelser, og at det skal tas hensyn til manglende avsetninger ("underreservering") når dette er konstatert. Av hensyn til forsvarlig sikring av foreliggende forsikringsforpliktelser og for å sikre pensjonsinnretningenes soliditet på sikt, er det i de fleste pensjonsinnretninger behov for en vesentlig styrking av de forsikringsmessige avsetninger som følge av avtagende dødelighet. Pensjonsinnretningen har ansvaret for at det til enhver tid er tilstrekkelige forsikringsmessige avsetninger basert på senest oppdatert risikostatistikk.

Finanstilsynet vil understreke viktigheten av at pensjonsinnretningene viderefører den oppreserveringen i kollektiv pensjonsforsikring som de fleste pensjonsinnretninger påbegynte i 2011. En tilstrekkelig premiereserve anses som det viktigste elementet i soliditetssikringssystemet som gjelder innen livs- og pensjonsforsikring. I den foreliggende situasjon, hvor de underliggende premiereserver ikke er tilstrekkelige er det ikke forsvarlig for pensjonsinnretningen å prioritere at avkastnings- og risikooverskudd anvendes til bufferkapital i form av tilleggsavsetninger, eller til oppskrivning av ytelsene eller ved overføring til premiefond.

Finanstilsynet har vurdert omfanget av behovet for oppreservering av opptjente pensjonsrettigheter pr. 1. januar 2014, med bakgrunn i de ekstra avsetninger som ble gjort i årene 2010-2012 samt antagelser om overskudd for året 2013. Livsforsikringsselskapene har i all hovedsak fulgt opp tilsynets klare påpekninger om behovet for å styrke de forsikringsmessige avsetninger med overskudd opparbeidet i 2011 og 2012. Når det gjelder pensjonskassene vil Finanstilsynet påpeke at en ikke

ubetydelig andel av pensjonskassene har unnlatt å følge tilsynets tilrådninger. Finanstilsynet vil måtte vurdere å treffe enkeltvedtak overfor de pensjonsinnretninger som ikke sørger for å sikre premiereserven i forbindelse med årsavslutningen for 2013 (forsikringsvirksomhetsloven § 9-11 annet ledd).

For kommunale/offentlige pensjonsordninger er situasjonen en annen enn i private pensjonsordninger. De regler som er vedtatt og forventes vedtatt for offentlig tjenstepensjon, innebærer blant annet at allerede opptjente ytelser blir levealdersjustert. Reduserte ytelser på grunn av levealdersjustering vil imidlertid medføre et betydelig lavere oppreserveringsbehov enn i privat sektor. Foreløpige beregninger viser at avsetningsbehovet gjennomsnittlig ligger på om lag halvparten av det som gjelder i privat sektor. Det må antas at en stor andel av de kommunale/offentlige pensjonsordninger vil være fullt oppresvert 1. januar 2014.

Finanstilsynet ber om at søknad om disponering av avkastnings- og risikooverskudd for 2013 (forsikringsvirksomhetsloven § 9-11) sendes tilsynet innen 15. mars 2014. Søknaden skal som et minimum inneholde opplysninger om resultatet av årets drift, overskudd på hhv. renteresultat og risikoresultat, akkumulert overskudd fra tidligere år som er avsatt i premiereserven og risikoutjevningfondet, samt hvilket oppreserveringsbehov som gjenstår etter årsavslutningen for 2013.

Finanstilsynet forutsetter at pensjonsinnretningene legger til grunn en utbytte- og konsernbidragspolitikk som hensyntar at avkastnings- og risikooverskudd på forsikringsforpliktelsene anvendes til styrking av pensjonsinnretningens forsikringsmessige avsetninger.

Opptrappingsplaner med virkning fra 2014

Forsikringsvirksomhetsloven har bestemmelser om at dersom allerede opptjente pensjonsrettigheter knyttet til ytelsesbaserte pensjonsordninger har en premiereserve som ikke er tilstrekkelig til å dekke avsetninger i henhold til dødelighetsgrunnlaget K2013, kan det oppstå en underdekning i premiereserven som bare lar seg håndtere innenfor en opptrappingsplan godkjent av Finanstilsynet etter forsikringsvirksomhetsloven § 9-25 (Endringer i avsetningsgrunnlaget). Dette vil gjelde for de fleste pensjonsinnretninger ved innføring av nytt dødelighetsgrunnlag 1. januar 2014.

Finanstilsynet legger til grunn at slike opptrappingsplaner vil måtte baseres på retningslinjer gitt av tilsynet, for på den måten å sikre en likebehandling av alle pensjonsinnretninger på en mer gjennom-siktig måte enn en ordning basert på godkjenning av enkeltstående søknader om opptrapping. Det tas sikte på å utarbeide slike retningslinjer for opptrappingsplaner i begynnelsen av 2014. Retningslinjene vil bli basert på Finanstilsynets brev til pensjonsinnretningene av 8. mars 2013, og vil også omfatte bidrag fra pensjonsinnretningene til oppreserveringen.

For Finanstilsynet

Emil Steffensen

direktør for bank- og forsikringstilsyn

Trond Brun-Gulbrandsen

spesialrådgiver

Kopi: Finans Norge
Pensjonskasseforeningen